

124:13:53(67)

Staden
Förman
By

NÅGRA ORD

om

Nödvändigheten

AF

STOCKHOLMS

BEFÄSTANDE.

[af Per Wilhelm Lindbom]

STOCKHOLM,

Tryckt hos CARL DELEEN,

1834

Under förutsättning at en populär Tidning lättast och bäst sprider satsar och åsigter af et allmänt intresse — nerskrefs denna afhandling i akt och mening, at kunna i en sådan Tidning få inflyta. Redactionen äskade dock modification af några uttryck om vår östra granne, för at undvika den action emot bladet, hvilken hon trodde skulle följa, om artikeln der ordagrannit kungjordes. Men då de frugtade uttrycken måhända — i anseende til vår granne — äro nog milda för Svenska öron och sinnen, och för sådana blott är denna upsats skriven: så beslöt man at särskilt låta trycka densamma ordagrannit; under hopp och förutsättning, at vår liberala press skall, medelst aftryck, kungöra så mycket deraf, som, utan fara för action, kan vågas. Man har då vunnit sitt mål: nemligen at åsigterne spridas til allmänheten, utan at Förf. behöft förneka eller feigt dölja de tänkesätt som Svensk Man egnar, och hvaraf en eller annan grundton här möjligen finnes anslagen.

På Åland vid Bomarsund anlägges, som bekant är, en fästning. Sjelfva planen hålles på det högsta hemlig; så mycket vet man likväl, at der arbetas med fart. Hvarföre? — Måhända at befästa ön? — Måhända at bereda en säker vapenplats? — De krigsförnödenheter som der upläggas, skola de hvila i förråden, at obegagnade multna och förrosta, eller — skola de som blixtar ur tätt sammandragna åskmoln ljunga öfver hafvet? — Men hvartåt? och emot hvem? — Det gäller dock icke Stockholm, vilje vi hoppas? — Med hvad skäl kunne vi hysa detta hopp? — Hafve vi fast mer icke större skäl til frugtan? — Hvad hafve vi gjort för at hindra blixterne slå ner just der — hvarest de på den Svenska jorden skulle kunna vådligast härja och slutligen uprifva sjelfva grundvalarne för tusenårig frihet, sjelfbestånd och ära? — Hvad böre — hvad måste vi göra — för at hindra detta? —

Med dessa frågor har jag angifvit grunddragen til hufvudfigurerna i min afhandling. Den kan bli kort, emedan de satsar jag vill söka göra gällande, hvila på enkla och säkra grunder, på hvilka bättre skulle kunna byggas än min förmåga det medgifver. Inseende detta fullkomligt, och uprigtigt så menadt som sagdt; vill jag likväl söka framställa: Huru jag tänker mig, at Fäderneslandet skulle kunna betryggas och skyddas emot yttre våld och beroende.

Lättaste sättet at tilvägbringa denna framställning, skulle visserligen vara at förutsätta, det fienden upgjorde och utförde sin anfallsplan på et sätt, hvilket, enligt mina åsigter, vore för honom bäst, och för oss åter värst *).

*) Vid uppgörandet af Försvars-planer i allmänhet, får man aldrig förbise at sålunda tänka sig fiendens planer och operationer.

Men et sådant förfarande skulle möjligen kunna bli skadligt: ty den anfallsplan emot eget land, som upkastas af en *infödd*, vore ock denna plan icke den förträffligaste, är likväl högt välkommen för utlänningen. Jag vill til följd häraf inskränka mig til blott några allmänna betraktelser.

Fremst af allt förutsätter jag såsom gifvet, det vår fiende vet af erfarenhet och praxis, at den säkraste eröfrings-principen är den, som under 134 års tid alltjemnt med en makalös consequens blifvit iakttagen och följd, neml. anfall din motståndare i ryggen, ej ensamt *bröstganges*. Jag antager således för afgjort, at denna princip skall såsom själ eller grund-charakter, i synlig och osynlig mätto, genomgå hela hans eröfrings plan. — Om man vidare kunde genomskåda hans hemligaste tankar, hans käraste och lifligaste önskuingar; skulle ej några deraf då möjligen kunna lyda ungefär på följande sätt:

»Om den Europeiska politiken ändå bara ville, i år, eller om några år, — lemna mig fria händer blott en 6 månaders tid, skulle jag nog lyckosamt utföra den eröfrings plan, hvilken jag med de ömmaste omsorger, den djupaste hemlighet, sökt bringa til mognad. Den måste lyckas. Jag har så många chancer för mig! — Låt se, huru står det til med mitt första operations-föremål? — Det omgifves väl af en local, som erbjuder förträffliga och starka positioner; men dessa äro, lyckligtvis *obefästade*. De äro följagteligen icke starka nog at kunna motstå min öfverlägsenhet. Tänk om de hade varit befästade! — Det hade ställt företaget inom ovisshetens gränser, — ja, kanske inställt hela försöket såsom *varande outförbart*. Men nu äro dessa positioner för svaga. Mina kärntrupper skola betvinga dem. Som sagdt, kan jag bara få fria händer, — så commenderar jag et raskt »Gå på marche! och Stockholm, — nyckeln til den sköna »Mälardalen, den rika hufvudstads-regionen är i min hand.

»I ögonblicket af min seger, ja på stående fot, dicterar »jag en order, som anbefaller hvad mina motståndare försummat: — *Stockholms befästade*. Den rika skörd hufvudstads-regionen erbjuder, inbergas. En armé-corps lemnas kvar i staden, med order: at hålla invånarne strängt »i tygeln; at natt och dag fortskynda befästningarne, »hvartil den folkrika staden måste bidra med både »*armar och arbetsmedel*; samt at til sista man försvara »sig emot de folkresningar, som möjligen kunde bilda sig »i höglanden af de landskap, hvilka tilstänga Mälardalen »på motsatta sidan af den, å hvilken jag med armén inbryter, för at operera mot landets inre delar. — En svår »och blodig kamp förestår mig der. Blomman af en stor »sinnad och tapper Nation skall uppträda til strid på lif »och död. — Det skall kosta mig blod, mycket blod, och »oberäkneliga ansträngningar och summor. — Men dock »icke mer än målet är värdt. — Är jag icke allenast säker, at Sverige ej i oläglig tid kan oroa mig, utan kan »jag äfven derifrån hota världen: — då har jag den Europeiska politiken i min hand. — Jag kan då bemanna »mina flottor. Skandinavien lemnar mig sjöfolk och hamnar; — och detta är det som jag kanske just mest har »af nöden, för at kunna fullborda den vidt omgripande »och ingripande herrskareplan, hvilken min store Anherre »med profetisk ingifvelse uttänkt och upritat til efterföljd. »Alltså, — et krig mot det inre af landet!« —

Skulle det nu möjligen finnas — och ingenting är ju omöjligt, *huru mycket mindre då det som är troligt?* — en fiende, hvars önskan, intresse och afsigt vore at eröfra Sverige: låtom oss antaga at han försökte en dag utföra detta företag, med all den kraft och alla de medel, som stå honom til buds. Föreställom oss vidare de inre delarne af landet såsom slutlig skådebana för et skarpt krig; och låtom oss, såsom et motstycke til fiendens stora kraft och tilgångar, tänka oss hvad vårt land äger, nemligen: en

up för at på öppna fältet uppträda mot fienden. Vi ordna oss til striden så, at flank och rygg äro skyddade af positionens bålverk. Vi gifva batalj: *och vi segra!*

Men — om lyckan mot all förmodan skulle vara oss oblid? — Det är icke troligt under så fördelagtiga förhållanden å vår sida. Men låtom oss likväl antaga et lidet nederlag: nå väl! — vår slagna här drager sig i den händelsen bakom befästnings-linien, och fiendens förföljande massor måste göra halt på kanonhåll från vårt yttersta bålverk. Vår armé retirerar på Stockholm, uptager i sina led den ankommande National-Beväringens skaror, botar sina förluster, inväntar ytterligare förstärkning. Och en ny batalj gifves, likväl ej förr än vår Här, til antal, minst är jemnstark med den fiendtliga. Om vi nu besinne at initiativen är vår, at vi äge den på slagfältet ej endast i stort, utan äfven i smått; at vi äge den igenom våra befästningar, samt at vår kraft så betydligt genom dessa tillväxer. Om vi besinne derjemte: at vi lemne batalj et par tusen famnar utanför Stockholms portar, säkre i flank och rygg, obesvärade af tross och tung packning, hvilket allt lemnas kvar i staden, — hvarifrån vi skynde — med rördt sinne, lågande stridslust och hjeltehopp — at ordna oss under Sveas Riksbaner, som fritt låter sina ärofulla kronor framfladdra i morgonvinden och ljuset. Om man besinnar allt detta, så skall man ej heller kunna tvifla om en lycklig utgång. Ja, man måste höra til de förskräcktes antal, man måste vara alltför modlös och skuggrädd, för at, under ofvan anförda gynnsamma förhållanden, kunna tvifla om segern. Nej! hvar redlig Svensk man vill och tror, at vi skole segra: — och derföre skole vi också segra, och slunga den förmätne eröfraren tillbaka öfver hafvet.

Min afsigt har blott varit at updraga et utkast, hvilket för hvar och en skulle kunna angifva den stora vikt och det sora värde, som Stockholm i militäriskt hänseende

äger; orsakerna hvarföre det bör befästas; samt fördelarne som derigenom oemotsägligen skulle vinnas. En fullständig målning af allt detta har jag ej tillåtit mig göra: ty vår fiende skulle möjligen i densamma kunnat upptäcka en eller annan ny färgskiftning. Conturerna som jag updragit, känner han tilförene beklagligen alltför väl.. Må vederbörande erinra sig denna hans kännedom; — må de begrunda det med handen på det fria Svenska hjertat; må de höra hvad det säger: *och derefter först, må de våga at i fäderneslandets namn afslå eller bevilja*

För Stockholms befästande til lands och sjös
1¼ million.

Denna Summa är jemnt hälften så mycket som erfordras til hela företagets utförande, hvilket alltså upgår til 2½ million Svenskt Banko, eller 937,500 R:dr i silfver. Et ändamålsenligt utförande af befästningen både til lands och sjös medgifver icke någon betydlig afsprutning å denna summa; men också kan det viktiga företaget bestämdt utföras och vinnas för den upgifna summan. Jag har calculerat i stort, men jag har calculerat rätt. 2½ million är mycket, men icke mycket, om ändamålet, hvarom fråga är, — moget och fosterländskt begrundas.

På tio år bör och kan Stockholm vara i det skick, at det ej — under någon rimlig förutsättning — skulle kunna intagas; — ej ens af en mächtig fiendes kraft och tillgångar. Sådant är förhållandet nu icke; vi måste thvårr erkänna det. Låtom oss i anledning deraf kasta en hastig blick öfver dagens företeelser. Dagens moderne häcklare och popularister vill jag icke angripa, ty det vore at på visst sätt upstämna en lofsång öfver deras vederdelomän. Jag vill blott anföra ett enda tänkvärdt factum:

Man känner Stockholms värde såsom hufvud- och handelsstad; man inser, eller anar åtminstone, dess vikt i militäriskt hänseende. Från ett håll yrkas anslag til dess

säkra betryggande och skyddande. Från det andra hållet åter, — der, hvarest man sökt ingifva den tron, at folkets och fäderneslandets hjeltar sig församlat — der yrkas myndigt, at intet anslag til hufvudstadens befästade bör beviljas. Men massan af Nationen är, *Gud ske lof!* ännu nog Svensk, för at på et sätt som Svenske män egna, erinra sig: at vår östra granne för 25 år sedan flyttade sin gräns på denna sidan hafvet; samt at Stockholms portar stå för honom öppna. — Oförsvarede äro väl dessa portar icke; ty derinom finnas män med kraftfulla armar och modiga hjertan, dock — erkännom det — på seger kunna desse män föga hoppas, så vida nemligen fienden icke oklokt anlagt och dårligt utför sitt företag; och *det* hafve vi icke rätt at om honom tro eller förmoda. *Allt annat:* — men icke *det*. För beräkning och klokhet, — och mycket annat derjemte — är han känd af verlden; *men af oss i synnerhet mest.* Klokt och kraftfullt skall han söka utföra sitt företag. Den styrka vi i första hand kunne hoppsamla, skall blott glest kunna besätta den obefästade localen; och med fältbefästningars tilhjelp skall den ändå bli för svag för at gifva hopp om *framgång*, hvilken åter vore påtaglig, om localen vore försedd med stormfria bålverk. Men under nuvarande förhållanden skulle kanske endast några få strida i hopp om seger; — för en ärofull död — alla. — Ty bättre vore det at under Stockholms försvar förblöda och dö; — än at lefva och i förtviflan gråta öfver dess förlust.

Med få ord: Stockholms befästade — det vill säga et evärdeligt skyddsbref om dess oqvalda besittning — kostar 2½ million R:dr Banko! — *Är det värdt mindre?* —